

O21 · ITA 2569 · 100 คะแนน

การประเมินความเสี่ยง การทุจริต

Corruption Risk Assessment (CRA)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
Equitable Education Fund

5 ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

1

คัดเลือกกระบวนการ
/โครงการ

เลือกกระบวนการที่มีความเสี่ยงสูง
ครอบคลุมอย่างน้อย 1 ด้าน จาก
3 ด้านหลัก (อนุมัติ/อนุญาต, ใช้
อำนาจ, ใช้รายงบ) ยกเว้น
โครงการ ≥ 500 ล้านบาท

2

ระบุประเด็นความเสี่ยง
และเหตุที่เป็นความเสี่ยง

วิเคราะห์ 'ใคร อาจทำอะไร อย่างไร
เพื่ออะไร' ระบุทั้งประเด็นความเสี่ยง
และเหตุปัจจัยที่ทำให้ความเสี่ยงนั้น
เกิดขึ้นได้

3

กำหนดเกณฑ์
การประเมิน

กำหนด 2 มิติ: โอกาส
(Likelihood) 5 ระดับ และ
ผลกระทบ (Impact) 5 ระดับ ทั้ง
เชิงตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน

4

ประเมินระดับ
ความรุนแรง

$Risk\ Score = L \times I$ (max 25)
จัดระดับ 4 ระดับ: ต่ำ (1-4), ปาน
กลาง (5-9), สูง (10-14), สูงมาก
(≥ 15)

5

จัดทำมาตรการ
ควบคุมความเสี่ยง

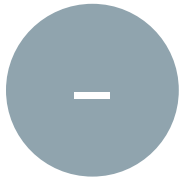
กำหนดมาตรการที่สอดคล้องกับ
จุดอ่อน เช่น แบ่งแยกหน้าที่, ใช้
เทคโนโลยี, จัดทำคู่มือ ระบุทั้ง
มาตรการที่มีอยู่และมาตรการ
เพิ่มเติม

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต กสศ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ด้านที่ 1

การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

ตาม พ.ร.บ. อำนาจความสะดวกฯ 2558

กสศ. ไม่มีภารกิจอนุมัติ/อนุญาต
ตามกฎหมายดังกล่าว
จึงไม่มีความเสี่ยงด้านนี้

ด้านที่ 2

การใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

การให้บริการตามภารกิจ + บริหารงานบุคคล

- 1 การคัดเลือกภาควิชาดำเนินงาน
- 2 การจัดทำรายละเอียดและงบประมาณโครงการ
- 3 การสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง
- 4 การประเมินผล โยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง

4 กระบวนการที่มีความเสี่ยง

ด้านที่ 3

การใช้จ่ายงบประมาณ

การจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุ

- 1 การจัดทำ TOR และคัดเลือกคู่ค้า
- 2 การส่งมอบงานและตรวจรับ

2 กระบวนการที่มีความเสี่ยง

เกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)

ระดับ	ระดับโอกาส	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อย
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยมาก

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ภาพลักษณ์เสียหายรุนแรง อาจต้องเปลี่ยนผู้นำ
4	สูง	วิพากษ์วิจารณ์วงกว้าง ความเชื่อมั่นลดอย่างมาก
3	ปานกลาง	วิพากษ์วิจารณ์ระดับปานกลาง ความเชื่อมั่นลดบ้าง
2	น้อย	ภาพลักษณ์ลบเล็กน้อยในกลุ่มบุคลากรภายใน
1	น้อยมาก	แทบไม่มีการรับรู้จากสาธารณะ

ระดับความเสี่ยง (L × I) และแนวทางการจัดการ (ขั้นตอนที่ 4)

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน	แนวทางการจัดการ
4	สูงมาก	15–25	จำเป็นต้องดำเนินการทันที (Immediate Action)
3	สูง	10–14	จำเป็นต้องดำเนินการโดยเร็ว (Urgent Action)
2	ปานกลาง	5–9	ยอมรับ โดยคงมาตรการควบคุมที่มีอยู่
1	ต่ำ	1–4	ยอมรับความเสี่ยง

ลำดับ	กระบวนการ/โครงการ (ขั้นตอน 1)	ประเด็นความเสี่ยง (ขั้นตอน 2)	เหตุที่เป็นความเสี่ยง (ขั้นตอน 2)	มาตรการควบคุมที่มีอยู่ (ขั้นตอน 5)	I (ขั้น 3)	L (ขั้น 3)	Score (ขั้น 4)	ระดับ (ขั้น 4)	มาตรการเพิ่มเติม (ขั้นตอน 5)
(1)	การคัดเลือกภาคีร่วมดำเนินงาน	อาจเกิดการให้หรือรับสินบนเพื่อแลกกับการได้รับคัดเลือกเป็นภาคีร่วมดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> เจ้าหน้าที่มีอำนาจดุลพินิจในการคัดเลือกโดยไม่มีกลไกถ่วงดุล เกณฑ์บางส่วนมีความคลุมเครือ ภาคีอาจติดต่อเจ้าหน้าที่โดยตรง 	<ul style="list-style-type: none"> ระเบียบ กสศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ พ.ศ. 2561 เกณฑ์คัดเลือกโปร่งใส มีหลายชั้น บันทึกในระบบ รายงาน คณะกรรมการ 	4	1	4	ต่ำ	• มาตรการที่มีอยู่เพียงพอแล้ว
(2)	การจัดทำรายละเอียดและงบประมาณโครงการ	อาจรับสินบนเพื่อแลกกับการอนุมัติงบประมาณเกินจริงหรือค่าใช้จ่ายคลุมเครือ	<ul style="list-style-type: none"> ผู้ทรงคุณวุฒิอาจมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้เสนอโครงการ ไม่มีมาตรฐานราคากลางบางประเภท การตรวจสอบไม่ครอบคลุมทุกรายละเอียด 	<ul style="list-style-type: none"> ระเบียบ กสศ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ฯ พ.ศ. 2561 ใช้ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง มีมาตรฐานคำตอบแทนกิจกรรม 	4	1	4	ต่ำ	• มาตรการที่มีอยู่เพียงพอแล้ว

ลำดับ	กระบวนการ/โครงการ (ขั้นตอน 1)	ประเด็นความเสี่ยง (ขั้นตอน 2)	เหตุที่เป็นความเสี่ยง (ขั้นตอน 2)	มาตรการควบคุมที่มีอยู่ (ขั้นตอน 5)	I (ขั้น 3)	L (ขั้น 3)	Score (ขั้น 4)	ระดับ (ขั้น 4)	มาตรการเพิ่มเติม (ขั้นตอน 5)
(1)	การจัดทำ TOR / คัดเลือกคู่ค้า / ส่งมอบงาน	อาจเรียกรับสินบน หรือเอื้อประโยชน์เพื่อคัดเลือกผู้รับจ้างที่มีผลประโยชน์ร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ผู้จัดทำ TOR มีอำนาจกำหนดคุณสมบัติโดยลำพัง ความใกล้ชิดระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการ ขาดการแบ่งแยกหน้าที่ (Segregation of Duties) 	<ul style="list-style-type: none"> พ.ร.บ. จัดซื้อจัดจ้างฯ 2560 ระบบ e-GP ที่โปร่งใส เปิดเผยราคากลางต่อสาธารณะ มีช่องทางร้องเรียน 	4	1	4	ต่ำ	<ul style="list-style-type: none"> มาตรการที่มีอยู่เพียงพอแล้ว

ลำดับ	กระบวนการ/โครงการ (ขั้นตอน 1)	ประเด็นความเสี่ยง (ขั้นตอน 2)	เหตุที่เป็นความเสี่ยง (ขั้นตอน 2)	มาตรการควบคุมที่มีอยู่ (ขั้นตอน 5)	I (ขั้น 3)	L (ขั้น 3)	Score (ขั้น 4)	ระดับ (ขั้น 4)	มาตรการเพิ่มเติม (ขั้นตอน 5)
(1)	การสรรหา คัดเลือก บรรจุ แต่งตั้งบุคลากร	อาจรับสินบนเพื่อช่วยให้ผู้สมัครผ่านการคัดเลือก	<ul style="list-style-type: none"> กรรมการอาจมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร เกณฑ์สัมภาษณ์ไม่มีความเป็นอัตโนมัติสูง ขาดระบบเปิดเผยผลคะแนนอย่างโปร่งใส 	<ul style="list-style-type: none"> ระเบียบ กสศ. ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล 2567 สอบข้อเขียน+สัมภาษณ์หลายกรรมการ เปิดเผยผลพร้อมเหตุผล มีช่องทางร้องเรียน 	4	1	4	ต่ำ	• มาตรการที่มีอยู่เพียงพอแล้ว
(2)	การประเมินผล โยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง	อาจรับสินบนเพื่อแลกกับการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนตำแหน่ง	<ul style="list-style-type: none"> ผู้บังคับบัญชามีอำนาจดุลพินิจสูงในการประเมิน ขาดกลไกอุทธรณ์ที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีเกณฑ์เลื่อนตำแหน่งที่ชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> ระเบียบ กสศ. ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล 2567 มีเกณฑ์ประเมินผล โยกย้าย เลื่อนตำแหน่ง มีช่องทางร้องเรียน 	4	1	4	ต่ำ	• มาตรการที่มีอยู่เพียงพอแล้ว